

vilde komme til at koste. Overslaget over det egentlige Anlæg andrager 10 Millioner Kr.; men den Sum, som forlanges staaet til Beje, beløber sig til 12 Millioner, nemlig 8 Millioner ved et Havneaan og 4 Millioner, som det private Aktieselskab skulde tilskyde. Der er altsaa her en Difference paa 2 Millioner. Jeg veed ikke, om det er denne Sum, som man har antaget at maatte have til Disposition for Ekspropriation. I saa Tilfælde gaar man altsaa ud fra, at disse Arealer skulde koste 15—20 Kr. pr. Kvadratalen. Nu kan jeg ikke se rettere, end at dette er en overmaade stor Beføstning, og jeg er ikke ganske klar paa, om det virkelig er nødvendigt at erhverve disse Arealer. Saavidt jeg kan se efter Planen — men ogsaa paa dette Punkt maa jeg naturligvis gentage, at jeg ikke har detaillerede Oplysninger, og at jeg derfor maatte tage fejl — skulle disse private Grunde for en væsentlig Del anvendes til at vinde Plads mod Vest, navnlig for den til de industrielle Anlæg projekterede Del af Havnen. Jeg kan imidlertid ikke se rettere, end at, da der jo endnu ligger ubenyttet hen 300,000 Kvadratalen mod Nord, saa synes det lidt usandsynligt, at det skulde være nødvendigt at indlemme private Grunde for netop at indvinde denne Del af Havnen mod Vest. Det forekommer mig, at man i alt Fald maatte kunne stille de paagældende Lodsejere paa samme Maade, som det er antydet, at man har tænkt sig at stille nogle der liggende Fabrikker, saaledes nemlig, at man overlader til dem selv, om de vil gaa ind i Frihavnen eller ej. Hvis de selv se deres Fordel derved, kan det jo stilles dem frit at faae deres Grunde indlemmede i Frihavnen; men at der skulde være Anledning til at afløbe dem disse Grunde til en, som jeg maa formode, høj Pris, forekommer mig noget tvivlsomt, da der, som sagt, vil ligge store ubenyttede Arealer hen, som tilhøre Havnevesenet selv.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærkninger om det projekterede Aktieselskab. Det Tilbud, som foreligger fra Landmandsbanken, og som ledsager Motiverne, er underskrevet den 3dje November, og Lovforslaget blev fremlagt her den 10de November. Der har altsaa, maa jeg antage, været temmelig kort Tid til at overveje Kontrakten i dens Enkeltheder, og deraf tror jeg mulig at kunne forklare mig, at der paa adskillige Punkter er Uoverensstemmelse mellem Lovens Udtryk og det Tilbud, som foreligger fra Banken, ligesom ogsaa, at der er flere Spørgsmaal, som man har ladet henstaa uløste, udskydende dem til senere Afgørelse. Angaaende Fordelagtigheden af det foreliggende Tilbud, skal jeg paa dette Tidspunkt ikke udtale nogen

Mening. Jeg tror, at det i adskillige Henseende sikkert vil have sine store Fordele at overlade i alle Tilfælde Driften af Havneanlægget til et privat Selskab. Mere er jeg i Tvivl om, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt, ogsaa at overlade en Del af selve Anlægget til at foretages af et privat Selskab. Men det er et Spørgsmaal, om hvis Fordelagtighed eller Ufordelagtighed jeg ikke efter det, der foreligger, tør udtale nogen bestemt Mening. Der er derimod en Ting, som det forekommer mig aldeles nødvendigt at fremhæve, nemlig den, at ved den Kontrakt, som Staten indgaar med Selskabet, kan Regeringen ikke være bemyndiget til at binde Staten stærkere, end selve Lovens Ordlyd angiver og tillader. Der kan ikke af Regeringen indrømmes Selskabet Rettigheder, Begunstigelser, Fortrin udover det, som selve Loven udtrykkelig hjemler. Dette vilde imidlertid være Tilfældet, hvis Tilbudet og Lovforslaget begge toges i den foreliggende Skikkelse. Der staar saaledes f. Eks. i Lovens § 3: „Indenrigsministeren bemyndiges til at give Selskabet Koncession paa ovennævnte Drift i det angivne Tidrum“; men i § 3 i Overenskomsten med Banken hedder det saaledes: „Regeringen skal, saa længe Driftstiden varer, ikke kunne give nogen anden Koncession paa Anlæg og Drift af en Frihavn paa Kjøbenhavns Havns Omraade“. I Loven er der altsaa kun Tale om at give et Selskab Koncession; men i Bankens Tilbud er der Tale om, at Selskabet tillige skal have Eneret. Se, det er jo en meget betydelig yderligere Forpligtelse for Staten. Det maa ikke glemmes, at vi have en Lov af 4de December 1863, ifølge hvilken det er tilladt privat, selvfølgelig med Toldvesenets Indvilligelse, at anlægge Fridokker, det vil sige partielle Frihavne, overalt i Landet, hvor der maatte maatte være Trang dertil. Denne Tilladelse er ganske vist hidtil ikke bleven benyttet, skjønt slige Anlæg allerede flere Gange fra forskellige Sider have været under Overvejelse. Men selv om i de forløbne 27 Aar denne Mulighed ikke er bleven benyttet, er det jo dog ikke ubeløst, at der i de 80 Aar, som Selskabets Eneret kan vare, kunde være Anlæg i eller ved Kjøbenhavn, som kunde ønske at blive gjort til Fridok. Hvis Staten nu gaar ind paa at indrømme det paatænkte Selskab Eneret til Anlæg og Drift af en Frihavn, vilde alle andre være afstaaerne fra at benytte den Tilladelse, som den bestaaende Lov hjemler. — Et andet Punkt, hvor jeg finder Uoverensstemmelse mellem Lovforslaget og Overenskomsten, er med Hensyn til den Ophjælsesret, som Staten forbeholder sig. Det hedder i Lovforslagets § 3, at det